

צילומים: תור ברושטיין

פרויקט מופת באורט גבעת רם בירושלים. תלמיד אידיאלי חותר למצות את מירב היכולות שלו, מודע לסגנון החשיבה שלו ומבקש לבטא אותה

השכלה לילדי עם השכל

עמותת מופת הוקמה על ידי הורים, רובם מרענים יוצאי ברית המועצות, במטרה לקדם את ילדיהם במקצועות היסוד והמוזיקה. כיום גם תלמידים ילדי הארץ יודעים שבשיעור אין "טיילת" ■ מאת תמירה גלילי

עבודה, או לשלב עורים מתוחכמים בהוראה. במופת לומדים עם מורה, לוח ותלמיד. התלמידים מקבלים גם שיעורי בית ולומדים למבחנים.

כל זה לא מרתיע תלמידים רבים לבלות את שעות אחר הצהריים במופת. הרשת צומחת ומונה כיום 16 מרכזי העשרה ברחבי הארץ הפועלים אחר הצהריים ושבהם לומדים כ-4,000 תלמידים. מלבדם פועלות כיתות מצוינות של מופת בתיכונים וכן כמה בתי ספר יסודיים. כך, למשל, בירושלים בשכונת עיר גנים פועל בית ספר של חב"ד בשיתוף מופת שלומדים בו ילדים יוצאי רוסיה. גם היחסים הבעייתיים עם משרד החינוך שלא שש לשלב את מורי מופת בהוראה הסדירה, השתנו בהדרגה וכיום המשרד הוא שותף פעיל בהפעלת הכיתות בתיכונים.

אחת המטרות העיקריות של העמותה היא העלאת רמתם של בוגרי מערכת החינוך במישור האישי הרגשי, וההתנהגותי, במישור החברתי ובמישור הקוגניטיבי בדגש על מרענים וטכנולוגיה. וכן, העלאת אחוז בוגרי מערכת החינוך העל יסודית, שהתמחו במתמטיקה ובמרעני הטבע והטכנולוגיה.

במופת סבורים כי תלמיד אידיאלי חותר למצות את מירב היכולות שלו; מודע לסגנון החשיבה שלו ומבקש לבטא אותה. התלמיד הזה עובד בעבודת צוות ומשתמש ביכולותיו להציב ולפתור אתגרים מורכבים.

כדי להביא את התלמידים להישגים אלו מאתגרים כל שכבת גיל, על פי רמתה ובליווי המורה שלה, בבעיות מתמטיות ובעיות חשיבה שכרי להגיע לפתרונן נדרשת רמה גבוהה ומורכבת יותר מזו שהם נדרשים לה בלימודי המתמטיקה והמרענים בבית הספר. כמו כן מקיימים מופת אולימפיאדות במתמטיקה ובמרענים. ואמנם, היעדים הללו מציבים את תלמידי מופת כטובים בכיתות בבתי הספר הרגילים והצלחה זו היא מן הסתם ההסבר למוטיבציה שלהם, ורדאי גם לרצון של ההורים, להקדיש את שעות אחר הצהריים שלהם ללימודים.

מוסיפה סטואין. היא מאמינה ש"ילדים צריכים לקבל גם ידע כללי – מה שקורה בעולם ולא רק מה שחשוב בישראל".

הישראלים למדו את הכללים

הכניסה המוקדמת של מורים לכיתות היא רק אחד הכללים הנהוגים במופת. למרות שזו מסגרת שאינה חובה, אין "טיילת" בשיעור ואין תלמידים מחוץ לכיתות. הילדים לא מורשים לאכול בכיתות בזמן השיעור, והם נדרשים להצביע כדי ללכת לשירותים. דומה שהמשמעת כאן חזקה יותר מזו הנהוגה בבתי הספר הרגילים. "כשהחלו לבוא תלמידים ישראלים, הם למרו את החוקים שלנו", מספרת סטואין, "וכיום אין לנו בעיות משמעת. התלמידים מבינים שאם הם לא מכינים שיעורי בית, אין להם מה להישאר".

אך אולי החידוש הגדול ביותר במופת – שאינו בעצם בחזקת חידוש – הוא שהמורה לא מנסה לארגן את התלמידים בקבוצות

ה קורה פעמיים בשבוע, בשעות אחר הצהריים. ילדים מכיתות הגן ועד לכיתות ו', שכבר למדו בשעות הבוקר במסגרת בית ספרית, מוציאים מהתיק את הקלמר, המחברות והספרים, משעינים יד ללחי ומקשיבים. כבר בשעה שנכנסו לכיתה, חיכתה להם המורה. היא היתה זו שהקדימה את תלמידיה, ולא ההפך.

זהו פרט קטן לכאורה, אבל בעבור סוטה סטואין – מנהלת מופת בקמפוס אורט גבעת רם – הפרט הזה הוא תמצית הסיפור של מופת, שמעיד על תכנון מוקפד של מהלך השיעור ללא בזבוז זמן על התארגנות התחלתית, ועל סמכות המורה שנידו השליטה על מהלך השיעור.

עמותת מופת נולדה כהתארגנות של מורים-עולים בשנות התשעים. הם הקימו כיתות לימוד לילדיהם – "בתי ספר רוסיים", כהגדרתה של סטואין. הסיבה לכך היתה חוסר שביעות הרצון שלהם מרמת הלימודים בבתי הספר המקומיים. "ציפינו לרמה הרבה יותר גבוהה, אחרי הכל אנחנו עם השכל", היא מעידה בדילומטיות על המפגש עם מערכת החינוך. סטואין, מורה לספרות, והורים אחרים – רובם ככולם מרענים – לימדו בתחילה בהתנדבות. "זו היתה עבודה סיופית", היא נזכרת. מאז התרחבה רשת מופת היא מספקת עבודה בשכר למורים רבים יוצאי ברית המועצות לשעבר.

הלימודים במופת מתקיימים פעמיים בשבוע, ארבע שעות בכל פעם. חומרי הלימוד נכתבים במרכז הפרגוני של הרשת – ומקצתם על ידי המורים עצמם.

מערך הלימודים מתוכנן עד לפרטי הפרטים. בכל שיעור מקפירים להשלים חומר נתון ולעמוד ביעדי התוכנית שמטרתה לקדם את התלמידים במקצועות היסוד: מתמטיקה אנגלית ועברית. לתלמידים מוצעים גם שיעורי מוזיקה, ריקוד, ציור, וכן היסטוריה וגיאוגרפיה. "כפי שאנחנו רגילים מבתי הספר שלנו (כלומר בנריה"מ.ת.ג.),

